

21. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1964 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rak.mest. Onni Vanhala, varapuheenjohtajana taloustireht. Jalmari Hopeavuori sekä jäsenenä ent. palokorpr. Pauli Kaja, kiinteistöneuvos Olavi Karasuo, toimits. John Lannervo, maanvilj. Lars Lindberg, rak. tark. Aulis Salo, sorv. Lauri Santanen, rak.mest. Leo Vilkman sekä ins. Vidar Westerholm. Kaupunginhallituksen edustajana oli apul.kaup.joht. Veikko Järvinen. Sihteerinä toimi hovioik.auskult. Rainer Alho 30.4. saakka ja sen jälkeen valtiot. kand. Panu Suominen.

Lautakunta kokoontui vuoden aikana 23 kertaa ja sen kokousten pöytäkirjojen pykäläluku oli 319.

Saapuneita kirjeitä oli 414 ja lähetettyjä 122. Palolaitoksen diaariin merkittiin 733 saapunutta ja 1 044 lähtenyttä kirjettä.

Päätökset. Lautakunnan tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon: laitoksen viranhaltijoiden virka-asuntojen järjestely (14.1. 9 §, 11.2. 42 §, 21.4. 112 §, 22.12. 308 §); vapaaehtoisten palokuntien avustaminen (14.1. 10 §, 10.3. 73 §, 16.6. 164 §, 13.10. 245 §); eräiden viranhaltijain oikeuttaminen hyväksymään maksumääräyksiä ja laskuja, päättämään hankinnoista ym. sekä hankintavaltuuksien vahvistaminen kertomusvuodeksi (14.1. 11, 24 §, 21.4. 110 §, 5.5. 124 §, 19.5. 130 §, 16.6. 167 §, 13.10. 238 §, 22.12. 310 §); laskujen, avustusten ym. maksaminen palokunnan rahaston varoista (14.1. 16, 17 §, 25.2. 61 §, 7.4. 98 §, 21.4. 111 §, 5.5. 118—120 §, 19.5. 127 §, 26.5. 142 §, 16.6. 157 §, 13.10. 242 §, 10.11. 265 §); Kaarelan vapaaehtoisen palokunnan kanssa tehdyn sammutussopimuksen purkaminen (14.1. 19 §); kaluston hankintamäärärahojen käyttö (14.1. 23 §, 1.9. 179 §); eräiden määrärahojen käyttötarkoituksen muuttaminen (28.1. 30 §, 10.11. 267 §); kaluston ja tarvikkeiden tilaaminen (11.2. 50 §, 24.3. 89, 90 §, 1.9. 193—199 §, 15.9. 207 §, 10.11. 268, 269 §); kaupungin palokunnan rahaston ja Gösta Waseniuksen rahaston pääomien kartuttaminen (11.2. 45, 46 §); Saksasta tilatun vaahtosammutusauton vastaanottaminen ja hinnan

loppuerän maksaminen (24.3. 88 §, 16.6. 158 §); luvan myöntäminen väestönsuojelulautakunnalle suurtehohälyttimen sijoittamiseen pääpaloaseman torniin (19.5. 131 §); yleisen palotarkastuksen suorittaminen (2.6. 146 §, 8.12. 293 §); kaluston hankkiminen vapaaehtoisille palokunnille (16.6. 164 §); moottoriruiskun lainaaminen satamalaitokselle (16.6. 170 §) sekä palopostikilpien merkitseminen (13.10. 244 §).

Esitykset. Lautakunta teki esityksiä kaupungin muille elimille mm. asioista, jotka koskivat: eräiden laitoksen viranhaltijoiden vapauttamista suorittamasta heille tuomittuja vahingonkorvauksia (14.1. 6 §, 24.3. 86 §, 13.10. 241 §, 24.11. 282 §); lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylittämisoikeuden myöntämistä ym. (14.1. 12—15 §, 28.1. 38 §, 2.6. 145 §, 15.9. 205 §, 29.9. 225 §, 24.11. 277 §, 8.12. 292 §, 22.12. 309 §); eräitä viran täyttämistä, virkavapauksia ja virka-asuntoja koskevia kysymyksiä (14.1. 18 §, 28.1. 32 §, 1.9. 184—186, 190 §, 29.9. 217, 224, 229 §, 13.10. 237 §, 27.10. 254 §); eräiden avustusten myöntämistä laitoksen henkilökuntaan kuuluvien yhdistyksille ym. (28.1. 29 §, 10.3. 72 §, 24.3. 87 §, 7.4. 97 §); ansiomerkkien myöntämistä viranhaltijoille (25.2. 59, 60 §); käytettyjen autojen romuttamista (25.2. 62, 63 §, 29.9. 226 §); ruokailun järjestämistä Haagan paloasemalla (10.3. 74 §); konetikkasauton vuokraamista esitettäväksi Malmön pohjoismaisessa palokalustoalan suurnäyttelyssä (19.5. 133 §); kaupungin kiinteistöjen kemiallisten sammuusvälineiden tarkastamista (26.5. 139 §); v. 1960 vahvistetun nuohoustaksan tarkistamista (2.6. 147 §); vanhan paloaltaan hävittämistä Oulunkylässä (2.6. 149 §); kesävesijohdon rakentamisesta palokunnan kesäkotiin aiheutuvia kustannuksia (1.9. 191 §); valtionavustuksen hakemista palokaluston hankintaa varten kertomusvuonna (13.10. 243 §); Haagan paloaseman virvokekioskin vuokralleantoa (10.11. 266 §); pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa v:ksi 1966—1975 (11.12. 301 §) sekä sairaankuljetusauton n:o 50 siirtämistä ko. tehtävistä muihin kuljetustehtäviin (22.12. 313 §).

Lausunnot, joita lautakunta antoi kaupungin muille elimille, koskivat mm. seuraavia asioita: erikoisvalmisteisen pakettiauton hankkimista pyörätuolia käyttävien invalidien kuljettamiseen (14.1. 21 §); eräiden palkkojen järjestelyä palolaitoksessa (11.2. 48 §, 25.2. 64 §); palavien nesteiden varastointisääntöä tarkistamaan asetetun komitean mietintöä (11.2. 49 §); Esso Oy:n Laajasalon vuokra-alueen vaihtamista, öljy- ja nestekaasusäiliöiden rakentamista öljysatamaan sekä paloturvallisuuden tehostamista Laajasalon öljyvarastoalueella (16.6. 171 §, 1.9. 201 §, 10.11. 272 §, 27.10. 255 §, 22.12. 311 §); öljykaminoiden ja niiden savuhormien nuohouskysymystä (13.10. 246 §); tulenaran nesteen varastoinnista Kallion paloasemalle (13.10. 248 §); palomiesten sairaus- ja vuosilomasijaisten palkantarkistusesitystä (24.11. 284 §) sekä Helsingin nuohoojain ammattiosaston uuteen palojärjestykseen ehdottamia muutoksia (24.11. 286 §).

Lisäksi palolautakunta antoi 17 lausuntoa asemakaavan ja tonttijaon vahvistamis- ja muutosehdotuksista sekä 3 lausuntoa rakennuspiirustuksista.

Palolaitos

Henkilökunta. Kaupunginhallituksen myönnettyä luvan, että apulaispalopäällikön, palotarkastajan ja talouspäällikön virat saatiin jättää toistaiseksi täyttämättä, kunnes palolaitoksen organisaation muutosta tutkiva komitea saisi työnsä päätök-

seen ja palolautakunnan määrättyä palomest. Armas Winqvistin apulaispalopäällikön viransijaiseksi, apul.palotarkast. Gösta Willingin palotarkastajan viransijaiseksi ja hovioik. auskult. Rainer Alhon talouspäällikön viransijaiseksi, hoitivat palomest. Armas Winqvist ja apul.palotarkast. Willing viransijaisuuksia koko vuoden ja hovioik. auskult. Rainer Alho talouspäällikön viransijaisuutta 30.4. saakka ja 1.5. alkaen valtiot. kand. Panu Suominen vuoden loppuun.

Em. viransijaisuuksista johtuen hoiti ruiskumest. Erkki Thurman palomestarin virkaa koko vuoden ja palokers. Nils Rehn 1.1.—30.6. ja palokers. Torsti Salomaa 1.7.—31.7. välisenä aikana sekä palokers. Leo Mäkinen 1.8. alkaen vuoden loppuun ruiskumestarin virkaa.

Apulaispalotarkastajan virkaa hoiti viransijaisena koko vuoden palotekn. Uolevi Särkijärvi, paloteknikon virkaa palokers. Verner Järvinen 1.1.—31.3. välisenä aikana sekä palokers. Pekka Ennevaara 1.4. alkaen vuoden loppuun.

Palolautakunnan valittua ruiskumest. Alfred Nordströmin palomestarin virkaan on palolautakunta, viran täyttämistä johtuneen valituksen johdosta, määrännyt avoimna olevaa ruiskumestarin virkaa hoitamaan palokers. Enok Arokannon siksi kunnes palomestarin viran täyttämistä koskeva lautakunnan päätös saisi lainvoiman ja ruiskumestarin virka vakinaisesti täytetään.

Avoimna olleeseen apulaispalomestarin virkaan valitsi lautakunta palokers. Yrjö Sainion. Viran täyttämistä koskevan valituksen johdosta jäi palokersantin virka avoimeksi, siksi kunnes lautakunnan päätös saisi lainvoiman.

Palolautakunnan komennettua Valtion palokoulun palopäällystöluokalle paloteknikot Henrik Hagelbergin ja Paavo Rissasen määräsi lautakunta paloteknikon viransijaisiksi 13.1.—28.3. väliseksi ajaksi palokersantit Pekka Ennevaaran ja Birger Söderlundin.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana eläkeiän saavuttaneina varusmest. Urho Hurme, palokersantit Veikko Hurmerinta ja Matti Solaste, palokorpraalit Gunnar Lindholm, Pauli Jääkivi, Väinö Salovuori, Kasper Liukkonen, Einar Karell, Gunnar Strömberg sekä räätäli Impi Lehtonen.

Muista syistä erosi palolaitoksen palveluksesta talouspäällikön viransijainen hovioik. auskult. Rainer Alho, palokers. Urpo Vihanto, palokorpr. Herman Laxén, tp.palomies Unto Vanttinen ja sairaankulj. Tapani Heimonen sekä kuoleman kautta vaaturimest. Heikki Mylläri.

Avoimeksi tulleeseen varusmestarin virkaan valitsi lautakunta 1.3. alkaen varastonhoit. Allan Lundinin, varastonhoitajan virkaan varastoesimies Matti Heinosen 16.4. alkaen ja vaaturimestarin virkaan Kalervo Heikki Malkin 1.11. alkaen.

Avoimeksi tullessiin palokersantin virkoihin valitsi palolautakunta 15.4. alkaen palokorpr. Boris Fagerstedtin ja 15.9. alkaen palokorpr. Niilo Purorannan.

Haagan paloasemaa varten perustettiin 1.1. alkaen vahtimestari-lämmittäjän virka, johon nimettiin tätä tointa työsopimussuhteessa hoitanut vahtimestari-lämmittäjä Kalle Karhu.

Tilapäisen toimistoapulaisen virkaan valitsi palolautakunta 1.5. lukien Ella Heinon.

Palokorpraalin virkaan nimitti palopäällikkö 10 palomiestä, palomiehen virkaan 21 miestä ja otti tilapäisen palomiehen virkaan 20 miestä.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa yhteensä 75 miestä.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus eri osastoihin sekä palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla ilmenee seuraavasta taulukosta:

Osasto	Viranhaltijat					Työsopi- mussuhteessa olevat työn- tekijät		Yhteensä		
	Pääl- lystö	Ali- pääl- lystö	Mie- histö	Talous- ja huoltohenkilö- kunta						
				Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Yht.
<i>Palopäällikkö</i>	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Sammutusosasto</i>	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3
I palopiiri										
Pääpaloasema	1	11	79	—	—	—	—	91	—	91
II palopiiri										
Haagan paloasema	1	6	44	1	—	—	1	52	1	53
III palopiiri										
Käpylän paloasema	1	5	32	—	—	—	—	38	—	38
Malmin palovartioasema	—	2	10	—	—	—	—	12	—	12
IV palopiiri										
Kallion paloasema	1	9	72	—	—	4	—	86	—	86
Herttoniemen palovartioasema ..	—	2	14	—	—	—	—	16	—	16
Sammutusosasto yhteensä	7	35	251	1	—	4	1	298	1	299
<i>Teknillinen osasto</i>	1	1	—	1	—	17	1	20	1	21
<i>Palonehkäisyosasto</i>	6	—	—	—	—	—	—	6	—	6
<i>Talousoasasto</i>	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Toimisto	—	—	—	—	5	1	1	1	6	7
Varusvarasto	—	—	—	3	—	1	1	4	1	5
Talousoasasto yhteensä	1	—	—	3	5	2	2	6	7	13
Kaikkiaan	16	36	251	5	5	23	4	331	9	340

Kertomusvuonna sattui sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 9 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 30 henkilöä. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset nousivat 529 päivään ja niistä suoritettavat korvaukset 9 073.40 mk:aan. Kertomusvuonna sattui lisäksi korjaamon henkilökunnan keskuudessa 3 tapaturmaa, joista aiheutuneet työpäivämenetykset nousivat 75 päivään ja niistä suoritettavat korvaukset 1 465.50 mk:aan.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosiloma-sijaisille sairauslomaa 153 kertaa sairauspäivien lukumäärän ollessa yhteensä 3 038. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 24 ja 338.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku vuodessa sairastapausta ja henkilöä kohti oli seuraava: alipäällystö 41.87 ja 9.30, miehistö 18.70 ja 10.35, talous- ja huoltohenkilökunta 17.16 ja 10.30 sekä työsopimussuhteessa olevat työntekijät 14.08 ja 12.51.

K o u l u t u s. Sammutushenkilökunnan koulutus tapahtui kuten aikaisemminkin kuukausittain laadittujen harjoitusohjelmien mukaan. Arkipäivisin pidettiin jokaisella palo- ja palovartioasemalla kalustoharjoituksia. Paloasemilla pidettiin myös oppitunteja, erilaisia luentoja sekä opetuselokuvaesityksiä. Tämän lisäksi koulutettiin henkilökuntaa erilaisilla kursseilla, joista mainittakoon tilapäisille ja sijaispalomiehille toimeenpannut kolme alkeiskurssia, jotka kukin käsittivät 75 harjoitus- ja oppituntia ja joiden osanottajamäärä oli yhteensä 30 miestä sekä pääpaloasemalla ja Haagan paloasemalla 15 tuntia käsittävät palotarkastuskurssit, joihin osallistui yhteensä 32 palomiestä.

Valtion palokoulun alipäällystöluokan suorittivat palokersantti N. Puroranta, palokorpraali Asser Nurminen ja V. Kuokkanen sekä palomies M. Sinisalo. Alipäällystöluokalle pääsyä varten suoritettiin palolaitoksen toimesta karsintakoe, johon osallistui 19 miestä.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämän johtamistaidollisen kurssin I jakson suoritti kolme viranhaltijaa ja II jakson yksi viranhaltija sekä toimistoteknillisen kurssin yksi viranhaltija. Koulutustoimikunnan järjestämän palolaitoksen työnopetuskurssin suoritti yhdeksän viranhaltijaa.

Helsingin väestönsuojelutoimiston järjestämille päällystökursseille osallistui suunnitelman mukaisesti palolaitoksen viranhaltijoita ja erilaisilla väestönsuojelukurssilla toimi palolaitoksen päällystöä ja alipäällystöä opettajina.

Kaupungin myöntämän opintomatka-apurahan turvin suoritti palokers. Bo Winqvist opintomatkan Englantiin ja Pohjoismaihin sekä palolaitoksen stipendira hastosta saadun apurahan turvin suorittivat palokers. Enok Arokanto opintomatkan Englantiin ja palokorpr. Paul Lassila opintomatkan Norjaan.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Suuria rakennustöitä ei palolaitoksessa suoritettu kertomusvuonna. Sen sijaan suoritettiin laitoksen kaikissa rakennuksissa vuosikorjaustöitä.

Kalusto. Palolaitokseen hankittiin vuoden aikana yksi Fargo D-100 -merkkinen sairaankuljetusauto ja Fargo D-500 -merkkinen pioneeriauto, joka oli varustettu kiinteällä generaattorilla sekä korkeapainekompressorilla. K. Nummela Oy:ltä tilattiin muutostyö toiseen Åsbrink-merkkiseen konetikasautoon.

Lisäksi hankittiin lasikuiduista rakennettu kevyt sammutusvene, joka sai käyttövoimansa kahdesta 110 hv:n Evinrude-merkkisestä puoliperämoottorista. Näiden lisäksi palolaitos hankki kahdeksan moottoriruiskua, kymmenen paineilmalaitetta, 150 kasvo-osaa, 40 paineilmapulloa, 10 jatkotikas- ja 5 vetotikassarjaa, 8 LA-puhe-linta, 2 400 m pikaliitinputkia sekä neljä autoradiopuhelinta.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	Moottoriajoneuvoja											Hyökkäys- ja ruisku-venettä	Moottoriruiskuja
	Ruiskuautoja	Pioneeriautoja	Vesisäiliö- ja vahtiautoja	Letkuautoja	Konetikasautoja	Erikoishuoltoautoja	Sairaan kuljetus- autoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja	Traktoreita	Yhteensä	
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Pääpaloasema	2	—	—	—	1	1	1	1	2	1	1	10	6
Haagan paloasema	2	1	—	1	1	—	1	—	1	—	—	7	5
Käpylän paloasema	2	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	5	3
Malmin palovartioasema ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kallion paloasema	2	2	2	1	1	—	7	1	—	—	—	16	3
Herttoniemen palovartio- asema	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Varalla	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	27
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	—
Yhteensä	14	3	3	3	3	2	9	2	6	5	1	51	46

Palolaitoksella oli siis 26 varsinaista sammutusautoa, joista 17 pumpulla varustettua. Näistä oli seitsemässä autossa korkeapainesumupumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli yhdessä 3 500, kolmessa 2 800, kahdessa 2 500, kolmessa 2 000 ja yhdessä 1 000 l/min tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ik) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu. Mainitut autot oli lisäksi varustettu vaahtosammutuslaitteilla, joiden teho kymmenessä autossa oli 1 000 l/min, yhdessä 1 500 l/min, kolmessa 2 000 l/min, yhdessä 4 000 l/min, yhdessä 800 l/min ja yhdessä 48 000 l/min.

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu 2 200 l/min tehoinen, kymmenen ruiskua 2 000, kaksi 1 500, neljä 1 400, kolme 1 000, kuusitoista 800, kaksi 600, kaksi 500 ja kuusi 230 l/min tehoisia.

Ruiskuveneen HRV:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min ja veneessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli kaksi kannettavaa moottoriruiskua à 2 000 l/min sekä yksi pieniruisku à 230 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli siis 95 330 l/min.

Uutta kumitettua paloletkua hankittiin yhteensä 5 500 m, josta 3 500 m 3":n ja 2 000 m 1 ½":n letkua. Käyttökelvotonta letkua poistettiin 425 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopulla yhteensä 59 411 m, josta 33 440 m 3":n liittimillä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli palolaitoksella korkeapaineketjuja yhteensä 400 m.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälineet. Yksityisten auto-maattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita kytkettiin palolaitoksen vastaanottokeskuksiin vuoden aikana 30 ja vuoden lopussa oli niitä kytketty pääpaloaseman keskuksen 111, Kallion paloaseman keskuksen 68 ja Haagan paloaseman keskuksen 26.

Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 684 hätäpuhelinia. Lisäksi voitiin hätäpuhelin keskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty Puhelinyhdistyksen keskuksen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla. Kallion paloasemalla sijaitsevan sairaankuljetuskeskuksen hälytysnumero oli 0066.

Radiopuhelinliikennettä varten oli pääpaloaseman hälytyskeskuksessa sammutustoiminnan ja Kallion paloasemalla sairaankuljetustoiminnan radiokeskus, joiden vastaanottimet oli sijoitettu Ilmalan vesitorniin ja lähettimet pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle. Neljässä päivystysautossa, kuudessatoista paloautossa ja yhdeksässä ambulanssautossa sekä yhdessä erikoisautossa ja ruiskuveneissä oli radiopuhelin. Lisäksi oli käytössä 28 kannettavaa radiopuhelinia.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 207 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 4 965. Esikaupunkialueella oli useita palokaivoja ja -altaita.

Sammutus-, sairaankuljetus- ja avunantotoiminta. Hälytystilasto. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 665 kertaa, joista 901 kertaa tulipalon, 27 kertaa nokipalon ja 53 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 8 kertaa happikojeavustusta varten, 63 kertaa sammakkomiesavun antamista varten ja 445 kertaa vedenpumppausta ym. avunantotyön suorittamista varten. Lisäksi hälytettiin palolaitos 59 kertaa erehdyksestä, 74 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta sekä 35 kertaa ilkeiltäisesti.

Tulipalosta johtuvat hälytykset suoritettiin 653 tapauksessa puhelimitse ja 212 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 12 tapauksessa ja suullisesti 24 kertaa.

Tulipalot. Tulipaloja sattui Helsingissä kertomusvuonna kaikkiaan 901, joista tammikuussa 46, helmikuussa 62, maaliskuussa 54, huhtikuussa 67, toukokuussa 98, kesäkuussa 148, heinäkuussa 170, elokuussa 57, syyskuussa 63, lokakuussa 46, marraskuussa 43 ja joulukuussa 47. Tulipaloista sattui 597 kello 6—18 ja 304 kello 18—6 välisenä aikana.

Tulipaloista oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla, kaikkiaan 722 eli 80.13 %, keski-kokoisia tulipaloja oli 39 eli 4.33 % ja palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palo-kunnan saapumista 139 eli 15.43 %. Suuria tulipaloja oli 1 eli 0.11 %.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakaantuminen syttymispaikan ja syt-tymissyyn mukaan selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 46 865 520 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 308 019 687 mk eli yhteensä 354 885 207 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon mk:aan korvauksen määrä nousi irtai-miston osalta 2 236 935.46 ja kiinteimistön osalta 1 334 917.85 mk:aan eli yhteensä 3 571 853.31 mk:aan, joka oli 1.0 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit v. 1955—1963 ovat olleet seuraavat:

1955	0.5	1958	1.2	1961	0.6
1956	1.0	1959	0.7	1962	0.4
1957	0.7	1960	0.6	1963	0.6

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 2 ihmistä sekä tuhoutui 6 raken-nusta kokonaan ja 24 osittain.

Avunanto- ja pelastustyö. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 506 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- tai kaasuvaaran takia 53 kertaa ja happikojeita lainattiin 8 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin veden-pumppausta ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 445 kertaa.

Syttymispaikka	Syttymissy																				Yhteensä
	Viallinen tulisija tai savujohto	Tulisijan tai savuhormin liikkuminen	Tulisijasta lentänyt kipinä ym.	Kuuma tuhka tai esine	Salama	Sähkölaitteiden huolimaton käsittely	Muut sähköistä aiheuttavat syyt	Tulenarkojen nesteiden huolim. käsittely	Tupakointi	Muu tulen huolimaton käsittely	Räjähäys	Itsesytytys	Hitsaus	Tehdas toiminnasta aiheutunut kipinä tai kaasunmuodostus yms.	Koneosien liikkuminen	Rautatie, moottoriajoneuvo- ja höyrylaivaliikenne	Lasten aiheuttamat	Tuho- ja murhapolito	Juopuneen tai mielisairaana aiheuttama	Syy tuntematon	
Asuinhuone	7	6	3	—	1	12	6	4	21	15	2	—	13	—	—	—	5	1	—	4	100
Asuinrakennus	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	4	—	—	—	3	—	2	14	
Auto ym. moottoriajoneuvo	—	—	—	2	—	—	44	4	11	8	—	22	5	—	—	3	1	1	1	102	
Eteinen	—	—	—	—	1	—	1	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	7	
Hiilivarasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	11	
Hissi + moottori	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto	—	—	—	—	—	—	4	—	4	3	1	—	4	—	—	—	—	1	1	18	
Kaatopaikka	—	—	—	9	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	16	
Kellari	—	—	—	—	—	—	—	1	6	7	—	2	6	—	—	—	3	1	1	28	
Keittiö, keittokomero	—	9	—	—	—	4	2	—	4	6	—	—	2	—	—	—	2	—	2	31	
Laiva, moottorivene	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	10	
Liikehuone	1	3	—	—	—	—	2	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	12	
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Neonvalomainos	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Nurmikko, maasto	—	—	—	3	—	—	—	—	175	43	—	—	—	—	—	3	45	5	7	281	
Pannuhuone	2	1	1	—	—	—	—	1	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	9	
Parakki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Pölyhormi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	5	
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Rakennustyömaa	6	23	1	1	—	1	1	—	4	6	1	—	12	—	—	—	—	1	2	59	
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3	
Roskakuiilu	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	11	
Roskalaatikko	—	—	—	4	—	—	—	—	11	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	20	
Sauna	2	4	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
Sähköpylväs	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	
Tehdaslaitos	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	19	2	—	—	—	—	26	
Työhuone	1	7	2	—	—	1	7	3	4	6	6	4	7	2	—	—	—	—	—	53	
Ullakko	1	—	—	—	—	—	2	—	3	2	2	1	2	—	—	—	—	1	—	14	
Vaja tai ulkorakennus	—	—	—	—	1	—	—	—	4	5	1	1	—	—	—	—	3	—	2	21	
Varasto	—	2	—	—	—	—	1	1	1	5	1	2	1	—	—	—	—	—	4	18	
Yhteensä	20	55	7	19	3	18	89	15	267	125	15	54	69	21	2	6	63	13	3	37	901

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 63 kertaa, joista kuitenkin ei 35 tapauksessa ollut sukellustoimintaa. Toiminta koski hukuttavan pelastamista tai hukkuneen etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 14 991 kertaa, joista 10 283 kertaa sairaiden ja 4 708 kertaa tapaturmaisesti yleisellä paikalla loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1963 olivat 15 728, 11 554 ja 4 174. Kuljetusten lukumäärä väheni siis 737:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli noin 41 eli 2 vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Kuljetukset jakaantuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	956	338	1 294
Helmikuu	857	336	1 193
Maaliskuu	866	340	1 206
Huhtikuu	883	341	1 224
Toukokuu	900	371	1 271
Kesäkuu	826	432	1 258
Heinäkuu	812	407	1 219
Elokuu	860	374	1 234
Syyskuu.....	856	490	1 346
Lokakuu	713	422	1 135
Marraskuu	798	422	1 220
Joulukuu	956	435	1 391
Yhteensä	10 283	4 708	14 991

Kuljetusmatkojen pituus oli 197 327 km eli keskimäärin 13.16 km kuljetusta kohti.

Palonehkäisytoiminta

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa oli viikottain mukana palotarkastajan tai apulaispalotarkastajan viransijainen, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palolaitoksen edustaja mukana. Lisäksi suoritettiin tarkastuksia uudisrakennustyömailla.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus asuintaloissa suoritettiin I, IV, V, VI ja VIII nuohouspiirien alueilla 7.1.—24.5. sekä saarilla ja ranta-alueiden kesähuvila-alueilla 1.—15.7. Tehtaissa, huoltolaitoksissa sekä kaikissa muissa »ei-asuintalo»-ryhmään kuuluvissa rakennuksissa suoritettiin tarkastuksia yhden kerran kertomusvuoden aikana.

Tarkastusten johdosta annettiin 378 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin neljästä laiminlyönnistä poliisiviranomaiselle ja kahdesta maistraatille.

Tämän lisäksi suoritettiin 2 952 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Lausuntoja annettiin palonehkäisyyden liittyvistä asioista maistraatille 205, kaupunginhallitukselle 6, rakennusvirastolle 67, kauppa- ja teollisuusministeriölle 16, rakennustarkastusvirastolle 12, terveydenhoitovirastolle tai sen alaisille laitoksille 14, oikeusministeriölle 1, kaasulaitokselle 43 ja muille viranomaisille ja yksityisille 12.

Palomestarit suorittivat ao. palopiireissään järjestystarkastuksia.

Palopäällystö ja -alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä ja kursseilla ja Valtion palokoulussa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä asioista sekä lisäksi paloturvallisuutta koskevia luentoja erilaisilla väestönsuojelukurssilla.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin palonehkäisyosastossa kiinteistökortiston tekoa. Kortistosta, jonka aineisto kerätään palotarkastuksien yhteydessä, ilmeni kiinteistön omistaja, osoite, rakennusaine, kerrosluku, rakennuksen käyttötapa, vaaralliset palokohteet kuten tulenaran nesteen varastot, niissä olevat sammutuslaitteet, henkilöturvallisuuden kannalta tärkeät kohteet ym.

N u o h o u s

Kertomusvuoden alusta lukien nuohouspiirien lukumäärä oli 14. Nuohoojamestareiden lukumäärä oli samoin vuoden alussa 14, mutta nuohoojamestarit Johan Hytti ja Aksel Virta siirtyivät pois kuoleman kautta. Hytin entistä eli VIII nuohouspiiriä hoiti nuohoojamestari Arnold Littman oman piirinsä ohessa. Virran entiseen eli V nuohouspiiriin määräsi palolautakunta 1.7. lukien vt. piirinuohoojaksi nuohoojamest. Jouko Halmeen. Nuohoojamestari Sulo Mäkelä siirtyi eläkkeelle vuoden viimeisenä päivänä. Piirinuohoojien lisäksi piireissä oli yhteensä 13 etumiestä ja 41 nuohoojaa.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa piirissä 12 kertaa ja erikoiskohteiden nuohous palojärjestyksen mukaisesti. Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiireissään yleiseen palotarkastukseen, johon kului yhteensä 122 tarkastuspäivää eli keskimäärin 14 päivää piiriä kohti. Lisäksi suorittivat piirinuohoojat 2 547 muuta tarkastusta sekä kukin vuorollaan nokipalopäivystystä.

Kertomusvuonna sattui 27 nokipaloa ja niiden lukumäärä on viimeisenä kymmenvuotiskautena ollut seuraava:

1955	40	1957	39	1959	28	1961	26	1963	36
1956	58	1958	55	1960	40	1962	22	1964	27

M e n o t j a t u l o t

Palolaitoksen menot olivat toimintavuonna yhteensä 5.61 mmk, josta palkkamenojen osalle 4.32 mmk ja kalustonhankinnan osalle 332 000 mk. Määrärahoja siirrettiin käytettäväksi seuraavana vuonna yhteensä 89 243.42 mk. Menojen nousu

21. Palotoimi

edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 660 000 mk, mikä lähinnä johtui palkkojen korotuksista ja hintojen noususta.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määräraha mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	6 445.00	4 068.00	+ 2 377.00
Vakinaiset viranhaltijat	2 801 547.71	2 801 547.71	—
Tilapäiset viranhaltijat	104 987.51	104 987.51	—
Sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystys- korvaukset	744 599.83	744 599.83	—
Sairauslomansijaiset	30 000.00	29 812.25	+ 187.75
Muut palkkamenot	44 000.00	41 539.00	+ 2 461.00
Vuosilomakustannukset	144 300.00	134 080.19	+ 10 219.81
Työsopimussuhteessa olevan henkilökun- nan palkkamenot	230 876.18	230 876.18	—
Kansaneläke- ja lapsilisämaksut	249 600.00	215 972.80	—
Työttömyysvakuutusmaksut		6 725.00	+ 12 044.31
Tapaturmavakuutusmaksut		14 857.89	—
Tilitysvuokrat	15 708.00	15 708.00	—
Muut huoneistomenot	162 000.00	133 796.84	+ 28 203.16
Kaluston hankinta	145 900.00	98 439.19	+ 47 460.81
Kaluston hankinta siirtomäärärahoilla.....	40 697.53	40 697.53	—
Kaluston kunnossapito	90 000.00	119 183.52	— 29 183.52
Kaluston hankinta väestönsuojelutarkoi- tuksiin	181 900.00	147 470.87	+ 34 429.13
Kaluston hankinta väestönsuojelutarkoi- tuksiin siirtomäärärahoilla	45 842.63	45 842.63	—
Painatus ja sidonta	3 000.00	1 181.58	+ 1 818.42
Tarverahat	20 500.00	20 484.54	+ 15.46
Vaatteiden ja varusteiden hankinta	30 000.00	11 280.86	+ 18 719.14
Vaatteiden pesu	8 000.00	9 576.18	— 1 576.18
Lääkintähuolto	2 500.00	1 384.38	+ 1 115.62
Autojen käyttömenot	65 375.00	65 368.56	+ 6.44
Vakuutusmaksut	10 000.00	7 804.14	+ 2 195.86
Alueiden puhtaanapito	20 000.00	8 996.74	+ 11 003.26
Yleisten laitteiden kunnossapito	7 000.00	576.53	+ 6 423.47
Rakennusten vuosikorjaukset	70 000.00	55 708.59	+ 14 291.41
Kiinteän käyttöomaisuuden korot	265 771.00	265 771.00	—
Kiinteän käyttöomaisuuden poistot	74 856.00	74 856.00	—
Yhteensä	5 615 406.39	5 453 194.04	+ 162 212.35

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 6 000 mk, Esikau-
punkien vapaaehtoisille palokunnille 71 951.13 mk, vapaaehtoisten palokuntien kil-
pailutoiminnan tukemiseen 1 041.80 mk ja vakinaisten palomiesten osuusruokalalle
5 000 mk eli avustuksia yhteensä 83 992.93 mk.

Tulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 86 230.62 mk:lla. Sairaалavirasto korvasi palolaitokselle sairaankuljetustoiminnan nettomenot 376 049.90 mk:lla. Varsinaisista sairaankuljetusmaksuista kertyi tuloja 69 732.81 mk, luontoisetukorvauksista 25 665.85 mk, vuokrista 70 795.77 mk ja avunantotoista 51 948.22 mk. Kaikkiaan nousivat tulot yhteensä 594 192.55 mk:aan.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 8 211.35 mk ja tuloja kertyi 13 948.26 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin tuloista 20 % eli 2 300 mk pääomaan, joka vuoden lopussa nousi 30 468.68 mk:aan. Käyttämättömiä varoja jäi seuraavaan vuoteen 3 436.91 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston korkotulot olivat 808.60 mk ja pääoman indeksihyvitys 46.50 mk. Rahastolla ei ollut vuoden aikana menoja. Vuoden lopussa siirrettiin käyttövaroista 700 mk pääomaan, joka silloin nousi 6 257.84 mk:aan. Käyttövaroja jäi seuraavaan vuoteen 731.61 mk.

Vakuutusyhtiöiden palolaitoksen 100-vuotispäivänä tekemästä 10 000 mk:n suuruisesta lahjoituksesta perustetusta stipendirahastosta jaettiin vuoden aikana kaksi stipendiä yhteismäärältä 1 000 mk sekä maksettiin Suomen Valokuvaajain Oy:n lasku 356.88 mk ollen menot siis yhteensä 1 356.88 mk. Rahaston korkotulot ja indeksihyvitys olivat kertomusvuoden alussa yhteensä 10 946.29 mk ja vuoden lopussa 10 659.57 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 617 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 3, paloautoja kiintopumppuineen 18, moottoriruiskuja 19, vesisäiliöitä 20, joiden yhteinen tilavuus oli 26 000 l, 3":n letkua 3 534 m, 2":n letkua 1 289 m ja 1 ½":n letkua 4 135 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi laitospalokunta.

Varapalokuntien toiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta		Hälytysten luku		Yhteensä
		Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulkopuolella	
Helsingin	VPK	1	—	1
Degerön	»	8	—	8
Haagan	»	8	—	8
Karjalaisten	»	4	—	4
Lauttasaaren	»	4	—	4
Malmin	»	3	—	3
Marjaniemen	»	6	—	6
Munkkiniemen	»	—	—	—
Oulunkylän	»	12	—	12
Pakinkylän	»	5	—	5
Pitäjänmäen	»	4	1	5
Puistolan	»	11	—	11
Pukinmäen	»	9	—	9
Tammisalön	»	3	—	3
Tapanilan	»	4	—	4
Vanhan Käpylän	»	1	—	1
Vartiokylän-Mellunkylän	»	13	—	13
Yhteensä		96	1	97